

مخترع تقویم

سید امیر سادات موسوی
تصویر گر: میثم برزا

خیام شاعر بسیار بزرگی
است. رباعی‌های خیام در
تمام دنیا مشهور است.

یکی از کارهای مهم خیام،
همین تقویمی است که ما
امروزه از آن استفاده می‌کنیم.
محاسبات این تقویم را خیام
انجام داده است که به آن
«تقویم جلالی» می‌گویند.

البته خیام بیشتر از آن که
شاعر باشد، ریاضی‌دان و
منجم است. جالب است که
مردم با کارهای علمی خیام
زیاد آشنایی ندارند.

ببینم حالا اگر تقویم
دقیق نباشد، چه اتفاقی
می‌افتد؟

بگذارید ماجرای
را برایتان تعریف
کنم...

ممکن است
تابستان‌هایش تعطیل
نباشد و مجبور باشیم
تابستان‌ها هم به مدرسه
برویم.

انسان‌ها برای این که کارهایشان
را سر وقت انجام دهند، همیشه
به یک تقویم دقیق نیاز داشته‌اند.
تقویم جلالی نسبت به بقیه تقویم‌ها
از دقت بیشتری برخوردار است.

آها...
حالا درست
شدا!

برای حل این موضوع، مجبور
شدند که در آن سال، ده روز
از تقویم را حذف کنند. اما
تقویم خیام به علت دارا بودن
دقت بیشتر، با این مشکل
روبه‌رو نشد.

تقویمی که از گذشته‌های دور در اروپا رایج
بوده، دقیق نبوده است. چهارصد سال پیش،
متوجه شدند که این خطا، به مرور زمان
زیاد شده و بین روز اول بهار در تقویم و روز
اول بهار در واقعیت حدود ده روز فاصله
افتاده‌است.

غیر از تقویم جلالی، خیام کارهای
علمی فراوانی دارد. مثلاً در
یکی از کتاب‌هایش برای حل
معادلات درجه سوم راه‌حل‌های
هندسی ارائه کرده است.

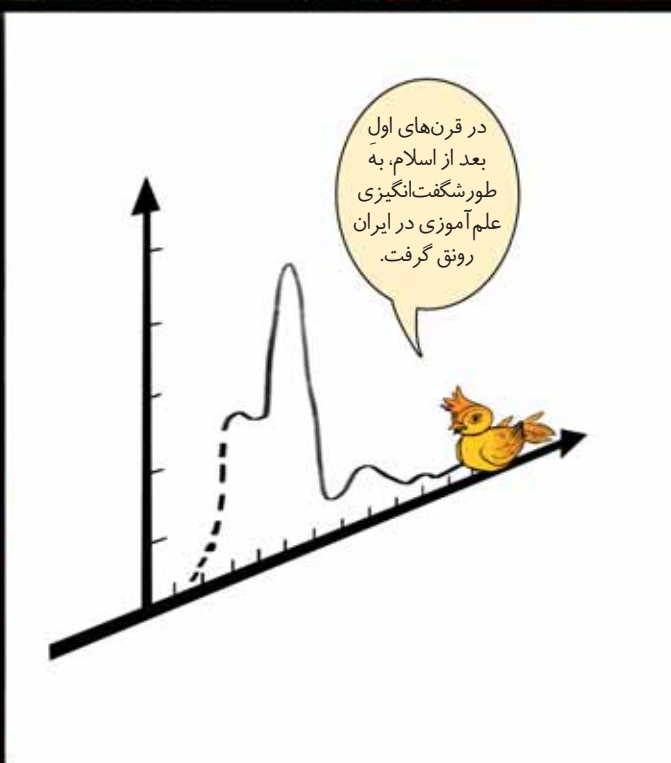
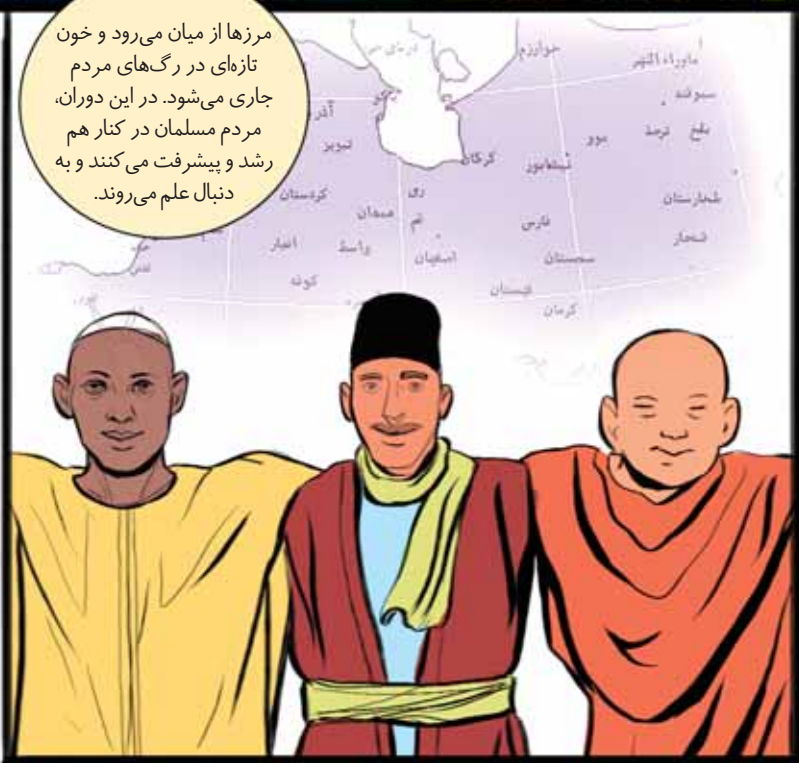
معادله
درجه سه چیه؟

نمی‌دونم! فکر کنم
خیلی سخت باشه.

بچه‌ها این‌جا را ببینید! این شروع یکی
از کتاب‌های خیام است. نوشته: «همانا
تحصیل دانش با دلیل و برهان، برای
همه کسانی که به دنبال نجات و سعادت
ابدی هستند، جزو واجبات است.»

ا... چه جالب!
درست مثل نماز.

این‌جا خانه «جرج سارتن» است. خیلی‌ها او را به عنوان پدر تاریخ علم می‌شناسند.

من در این کتاب هر پنجاه سال را به نام بزرگ‌ترین دانشمند این دوره نام‌گذاری کرده‌ام.

پژوهش‌های من در جلد اول کتابم به وضوح نشان می‌دهد که بیش از سه قرن، برتری فکری کاملاً در اختیار مردم مسلمان بوده و پس از آن به مرور این برتری به اروپا منتقل شده است.

نیمه اول قرن ۱۰ م:
عصر مسعودی

نیمه دوم قرن ۱۰ م:
عصر ابوالوفا بوزجانی

نیمه اول قرن ۱۱ م:
عصر ابوریحان بیرونی

نیمه دوم قرن ۱۱ م:
عصر خنیا

نیمه دوم قرن ۸ م:
عصر جابر بن حیان

نیمه اول قرن ۹ م:
عصر خوارزمی

نیمه دوم قرن ۹ م:
عصر زکریای رازی

مقدمه‌ای بر تاریخ علم
جرج سارتن

مقدمه‌ای بر تاریخ علم
جرج سارتن بخش اول از جلد دوم

بچه‌ها رسیدیم.
حرم امام‌رضا(ع) معلومه!

السلام علیک یا
علی بن موسی‌الرضا(ع).